

Előfizetési ár:
 Helyben, háshoz hordva
 Évesre 2 korona.
 Hátré 4 korona.

 Külföldre, postán küldve
 Évesre 3 k. 50 sz.
 Hátré 7 k. - sz.

 Igaz a 4 illér.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Megjelen minden nap,
 hétfő és
 ünnepnapok nap kivételével.

 Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
 Budai-nagy-úton 182 sz.
 (Juhász-ház,
 hova a lap szemléli és anyagát
 részre vonatkozóan 9 óráig
 dolgozhatnak.)

 Telefon: 141. szám.

Szerkesztésért felelős: **Hollósy János** | Igaz a 4 illér. | Laptulajdonos: **a Nyomda-Részvénytársaság**

Közjótékonyág.

Van a szocializmusnak egy elve, melyet hova-tovább a polgár-állam is kénytelen lesz elfogadni, hogy t. i. nem jótékonyfogot kell gyakorolni, hanem kinek-kinek a megillető jogokat kiadni, akkor majd nem szorul jótékonyásra. Elvnek nagyon igaz és nagyon szép, de hol vagyunk ennek megvalósításától, még a szocialista-államban is?

Azt hisszük, hogy még a szocialista-állam is, ha ugyan elkövetkezni valamikor, arról lesz kénytelen meggyőződni, hogy az ő államában is lesznek, akik a közjótékonyásra, ha nem is a mai formában, de feltétlenül rászorulnak.

Nem, a mai formában semmi esetre sem. A mai gyakorlat igazán legtöbb típusában alig egyeb a jótékonyág karikatúrájánál. Kezdvé a bázó és műkedvelő jótékonyágon, ami tisztán ürügy, egész az egyletes és sorsjegyes jótékonyágig, melyben az adminisztrációs költségek a befolyó összegnek gyakran nagyobb felét emészti föl.

A fennálló társadalmi rendben, amelyben közjótékonyág nélkül

el nem lehetünk, tulajdonképpen a közvetlen jótékonyág lenne az ideális, ha ez még széles utat nem nyitna az egyéni visszaélések. A szemérmes koldúsnak itt maradna ám igazán üresen a tarisznya.

Az u. n. jótékonycélu mulatságokat azonban mindenestre törvénnyel — társadalmi törvényvel — tiltanám el. Aki bázózi, vagy műkedvelősködni akar, ne tehessen azt jótékonykodás ürügyén, kibujja így egyzersmind az igaz jótévis kötelessége alól, vagy esetleg kettős terhet vállalva magára.

Ha tehát a közvetlen jótékonyág nem célra vezet, az egyletes jótékonyág nem mindig megbízható, meg kell talátnunk a módját, amelyen a mindnyájunkra kötelező jótévis leginkább megfelelővé válik.

Tél beálltával, az ujfévi budget összehállításakor nem árt ezt a kérdést revideálni. Mert az kétség telen, hogy revizióra szorul s a helyes feleletet nem is lesz nehéz megtalálni.

A két Nőegylet, a Rongyos-egylet népszerűségének titka pl. abban áll, hogy tudjuk róluk, hogy nekik jutott krajcárjaink, szinte az utolsó fillérig, azt a célt

szolgálják, amelyre szántuk. Közbeneső kiadások nem emésztik föl jó részét. Nem tartanak költséges irodát. Nem tartanak fizetelt alkalmazottakat. Az odajuttatott koronáskám szinte ugyanannak a személynek a kezébe jut, akinek szántam. Szinte megláthatom a jótét eredményét, melyet gyakoroltam. Majdnem eléri a közvetlen jótékonyág ideálját.

Ilyen természetű jótékony egyesület készül most alakulni a tudó emberek főlegjelzésére. Iroda nélkül, adminisztrációs költség nélkül (amit mind az állam ad), ugyszólván kéz kezébe adja a jótémetényt.

Azt hisszük hamarosan ez lesz a város egyik legnépszerűbb egyesülete.

A különböző főhercegekről és egyéb főméltóságokról elnevezett jótékony egyesületeknek mindenestre megvan a maguk hivatossága: de most már első sorban a mi szenvedőinkről kell gondoskodunk. A napokban mutattuk ki, hogy tuberkulózisban mi vezetünk az ország városi között. Ezt a szomorú statisztikai számot leszorítani elsőrangú kötelességünk, — már csak a saját magunk jól felfogott érdekében is.

TARCA

Egy ismeretlen világrészről.

Kevesen tudják, hogy a földön van egy oly óriási nagy terület, mely sem nem szárazföld, sem nem tenger, s amely majdnem olyan nagy, mint egész Eurpa; mülja hihetetlen, jóvőjéről pedig még csak fogalmat sem tudunk magunknak alkotni. Ez az óriási terület egy uszó kontinens az Atlanti Óceán közepén s sokkal tiokteljes bb annak néve, mint az északi vagy déli sark. Soha még ember nem volt a közpén, híreket sem kaptunk onnan, ha valamely hajó tén bele is tévedt ebbe az idegen régióba, az onnét vissza nem tért többé soha.

Ha egy eszébe tért a kanálai erősen felkavarunk, akkor apró légburókat keletkeznek, amelyek mind a közpén hurók nek s ott egy csoportot alkotnak. A ten folyton körbe forog, de a buborékok ott maradnak mindig a közpén. Amit így kisiben a teáseésében látunk, ugyaz-e a mysterium van meg az Atlanti Óceán közepén, amelyet a térkép „Sargasso tenger” néven jelöl, amely tenger azonban állandóan titokzatos homályba van turkolva. Körülötte mindig forgásban vannak a különféle óceáni áramlatok, amelyek még belsődorjakk a h j rre csokát s a legkülönbözőbb tárgyakat; ennek a nyugró területének a közpén a világ legiem ret lenebb múzeuma, amelyet soha nem látott senki s amely századokról századokra folyton gyarapodik. A tudósok egyrésze azt állítja, hogy valamikor egy s milliónyi különféle tárgyból összeállított múzeum

egy salárd tömegéből összeállított, ócska-precziósít, gyártási az óceán fele kétél egészen felszínig és itt fog keletkezni a hatodik világrész, mely új világ fog képezni a jövő nemzedékek számára az Atlanti Óceán kelts közpén London és N. York között. Roppant különös. idegenszerű ennek a területnek története.

Már közel négy száz év óta vizsgálódás tárgya ez a titokteljes, soha át nem kutató, de nem járt óriási terület mindig előtt, kik az Atlanti Óceán ezen idő alatt átészelték. Oly közel van a civilizációhoz, mégis oly távol tőle! Tenge rések, tudósok hába igyekeztek belső jebe hatolni, soha nem sikerült.

Még elképzelni is különös, hogy egy ilyen óriási terület, mely olyan nagy, mint Európa, ne legyen se tenger, se föld. Át vitörizálni vagy áthajózni nem lehet rajta, de sem járt, sem lovagolni, kocsk sem mehetnek be erre a „Senki föld”-jére. Az emberek körülhajózták a széleit, tudományos expedíciókat küldtek ki felfedezésére, de senki sem merészkedett behatolni a belsejébe.

Ez a titok egy idős Columbus történetével. Columbus fedezte fel a világot ezt a különös részét, midőn Amerika felfedezésére indult. 1492 szeptember 16 án — tehát nemrég multi 420 éve — 1600 tengeri maróflódyra a Canári szigetektől, hajója egyszerre csak egy uszó mező kelés közébe került, mely tele volt arany sárja virágokkal. Amerre csak az ember el látott, ez az óriási mező mindenütt egyforma volt, csak itt ott vonult rajta keresztül egy fehér övönny. Egy állandó szél mindig jobbjebb és jobbjebb hajította hajói egy részét, míg végre teljesen letett

a reményről, hogy azokat valamikor visszakerül, s eltűntek egyáltalán.

Egy jó időig arátan az új világot felfedezés függében maradt, mert Columbus emberei meg voltak rónálva, azt hitték, hogy az óceán széleire értek, amelyen túl már szernyi vész, rajtolt sziklák, záto nyok várak rájuk, ahol hajóik menthetetlenül elpusztulnának. — Columbus góni-usza és vakmerősége azonban nem ismert határt, a titokzatos terület megkerülésével új utra indult a merész vállalkozásnak Amerika felfedezése lőn következménye. Reájött, hogy ez az érányvirág uszó vegetáció nem más, mint a legkülönfélébb tengeri növények, moszatok sűrű szövénnye s ezen tengeri latin nevével (sargasso) elnevezte azt, „Mar de Sargasso” nak, „moszattereng” nek, amely név meg is maradt mind a mai napig a uszért nevezik ezt a területet a geografusok is „Sargasso tenger” nek.

Ennek a különös tengernek a kinézése messziről teljesen a szárazföld benyomását teszi ránk s valóban nem más az, mint egy uszó kontinens, melynek kiterjedése kétmillió négyzetmeterföld és nagyon valószínűnek látjuk, hogy egy napu szilárd szárazföld lesz belőle, vagyis a hatodik világrész.

A felkutatását egy különös fajta tengeri növény, moszat képviseli; s ahol a föld kerékén, míg az amerikai óriási prairieken sem fordul elő növény így hihetetlen szépségében s mennyiségben. Ennek a moztának tudományos neve: „Sargassum buceiferum”, magyarul bo yós tengeri mozt, azért nevezik így, mert minden ága tele van rövidszaru kerek s léggel felt bogyókkal, amelyek azután képesed tézük,

Ausztria

megint elkésett egy gondolattal.

Elhangzott a külügyi expozé. Elhangzott a trónbeszéd. Azokban a pillanatokban pedig, amelyekben ezek a megnyilatkozások elhangzottak, a monarchiát súlyos megalázás érte, amelyet vagy el kell tűrni, vagy csak kemény konfliktusok, háborús veszedelmek fölidézése árán lehet reparálni. Ha ugyan lehet.

Szerbiára ráüzent a monarchia, hogy ne merjen Albániához nyulni. A szerb minisztertanács tegnap egész éjszaka ülésezett. Válasz helyett megparancsolta hadseregének, hogy Albánia keresztül hatoljon el egész Durrázsióig és San Giovanni di Meduáig és foglalja el ezt a két adriai kikötővárost. Ezt a hallatlan és vakmerő frisksát (— nincs erre szalonképes szó —) kinek köszönhetjük másnak, mint külügyi politikánk szerencsétlen intézőjének, Berchtold grófnak?

Az egész balkáni háborút — így fogja följezzeni a világtörténelem — ő idézte föl. Ő javasolta, hogy európai konferencia követelje Törökországtól az albániai és macedóniai reformok, és tartományok autonómizálásának megvalósítását. Amikor ez a szerencsétlen javaslat nyilvánosságra került, egyes helyen előre jeleztek, hogy B-rchtold ideája elkerülhetetlenül fölidézze lesz annak, ho y e tartományok leváljanak Törökországtól haldoikó testéről. Megírtuk azt is, hogy ez a javaslat teljesen kiszolgáltatja a Balkán államokat Oroszország befolyásának, hogy ezzel vége a monarchia balkáni sulyának. Mindaz, amit előre jeleztünk, sokkal gyorsabban következett be, mintsem gondolhattunk volt. A Balkán-államok hadat üzentek Törökországnak és lépésről-lépésre hódítottak.

És ugyanaz a Berchtold, aki föl-

idézte a Balkán-háborút, aki — akaratán kívül ugyan — értelmi szerzője a balkáni térkép megváltozásának, naiv tudatlanságban élt abban a hitben, hogy Törökország hatalmasabb az ellenfeleivel. Sejtelve sem volt a négyes szövetség impozáns erejéről, hadi felkészültségéről. Sejtelve sem volt a török romlottságról, demoralizáltságáról, a török hadsereg hasznaveletlenségéről. A háború kitörése után pedig ugyanaz a Berchtold, aki Macedóniának és Albániának automatát akart biztosítani, (— ami minden józan ítélőképességü ember szemében egyet jelentett a korhadat ozmán birodalomtól való elszakadástól — rimánködva hangoztatta a státuskvót. És akkor azt mondtuk erre: státuskvóról szó sem lehet, csak a státuskvó. el-jtéséről, egy új helyzet elismeréséről lehet szó.

Expozéjában Berchtold gróf már elejtette: a státuskvót, amelyhez pedig olyan görcsömben ragaskodott. Egyuttal pedig rácsördített Szerbiára, hogy elvárja: resp-ektálja a monarchia érdekeit. Roppant nagy lehet a tekintélyünk, a szavunk sulya lett a Balkánon: már füttentettek is egy hatalmasat Berchtoldra.

A státuskvót elejteni: helyes és okos dolog. Csakhogy . . . előbb kellett volna, előbb illett volna. Azt tudni, hogy a háború megindulásának pillanatában a státuskvóról többé szó sem lehet, kötelessége lett volna egy külügyminiszternek, aki azért külügyminiszter, hogy mindenről tájékozva legyen. Csakhogy Berchtold Ausztria külügyminisztere és úgy látszik, stilszerű kötelességének tartotta, hogy ő legyen az okozója annak, hogy Ausztria megint elkésett egy gondolattal.

... Amiatt, mert külügyminiszterünk a külpolitikai helyzet megítélésében a kis Móríc nivóján áll, már ott tartunk, hogy Szerbia kihívón és hertenkedően viselkedik velünk szemben.

Ki vagyunk téve annak, hogy az érdekeink megvédelmezéséért vért kell ontanunk, hogy bele kell keverednünk egy-szörnyű hadjáratba.

Ha lett volna egy ügyes, nem is zseniális, csak okos, tájékozott külügyminiszterünk, aki az új helyzet követelte új külpolitikai irányt — a státuskvó elejtését — idejekorán szabta volna meg; mindezt nem ért volna minket. Akkor a monarchia barátságos szavának meg lett volna a maga sulya és jelentősége. Mindent elérhettünk volna, amihéz csak jögnök van igényt formálni. De a mi külügyminiszterünk éppen úgy van tájékozva a külpolitikáról, ahogy azt magának a kis Móríc elképzeli.

A sertésveszes húsok értékesítéséről.

Irta:

Kellermann Arnold
városi állatorvos

A sertésveszes azon heveny fertőző betegségek közé tartozik, amelyben szenvedő állatok húsá emberre nem veszedelmes, feltéve, hogy a beteg sertések hamarosan kerülnek levdárára. Tehát még akkor, midn az állatok közönsége nincs sulyos megátámadva, morgásukban még van némi élénkiség, mikor még csak az ótvágnak némi eszökénese, gyár köhögés vagy kis fokú hűsésen stb. jelzi a betegség kezdti stadiumát. Sietek megjegyezni, hogy mindezen jelenségek koránissm jellemzők a sertésveszesre és a gyarú is csak akkor m-riülhet fel ezen jelenségekkel kúpos állapotban, ha a fertőzés feltételezésére alapos ok van. Pl. az udvarban vagy zoom szédában rövid idővel előbb sertésveszes megbetegedések vagy elhullások fordultak elő.

Indokolt tehát, hogy sertésveszes felléése esetén a már jobb conditionban lévő sertések ideje korán értékesítésnek, egy részt azért, mert ez a legbiztosabb módja a járványterjedésének, másrészt pedig csak a betegség kezdeti szakában löbít által hús fogyasztható az agyájtalanul. Később ugyanis a hús már komoly veszedelmel fenyegeti a fogyasztóknak ha nem is az életét, de mindenesetre az egészségét. Könnyebb, súlyosabb gyomorhájurur, fej-

hely a víz színén maradjon az egész növény M sképpén „öböl növény” nek is hívják, mert egyikében ezt hűtték, hogy a Mxkői öbölben terem és a golf áramlat területe azután a „sargasso tenger”. Be a feltevés azonban tévedésnek bizonyult, mert a növény magában a Sargasso tengerben terem és nem tengeralatti sziklapadokon, — mint azt Humboldt állította, — hanem a víz felszínén. A régi növény folyton új hajtásokat hoz, amelyek azután később önálló növényekké válnak.

Jóllehet ennek a tilkozatos uszó kontinensnek valódi természetét nem ismerjük, de azért mégis elég sokat tudunk róla, csupán következtetésekkel. Az Atlanti Océánban keringő nagy áramlatok, a Golf-áram, az Északafrika felől s az Egyenlítő felől jövő áramlatok, a viznek egy óriási területet teljesen nyugodtan hagyják, itt a tenger tehát úyszólva teljesen mozdulatlan, itt csak könnyű szelők uralkodnak s az apály és dagály is alig érezteti befolyását. A Sargasso tenger nyugodt a mozdulatlan volta ennél fogva teljesen megmagyarázható. Nincs semmi mozgató erő, mely a tengeri moszatok óriási mennyiségét megmozdít, szétszórja s ennél fogva annak terjedése folyton nő.

A Sargasso tenger vidékének éghajlata a lehető legkellemesebb. Már Culyuk beszéli, hogy milyen pompásnak s otthonosnak it a rogelek. Hátár ember nem is lakhatik itt, azért a Sargasso tenger mégis tele van állattal. A híres „Challenger” expedíció, mely a tenger szejleit kutatta ki, az élő lények miáriádját fedozte fel, a legkülönfélébb hal és rákfajok élnek itt s egy külső halaj, melynek színe, alakja teljesen hasonlít a tengeri moszhoz. Sír

Wyville Thomson a „Challenger” expedióió tudós vezetője azt állítja, hogy ezek az állatok a legkülönfélébb példái a „mikro” nek, mert annyira hasonlóak a vizet fel környezetük színét és alakját. És erre szükség is van, mert ellenkező esetben nagyon hamar prédává válnának a tenger fölött állandóan repkedő madár-szarnak, amely madarak csak halakból élnek. Azok a tengerészek, akik egy kissé beljebb merészkedtek, bemálotus és csodálatos dolgokat beszélnek az ott látottakról és hábrú kiessé tulzoktatnak látása nek is, azért mégis lehet bennük valami igazság. Azt mondják, hogy a moszat tenger bejele felé a legkülönfélébb színekkel való hajók roncsait látták, rájké spúnok és portugál gályákat, angol hajókat a tizenhat és tizenhét századok. A tele föld fénye mellett világosok kísértesítés alakokat öltöttek magukra ezek a régi hajóroncsok és sok matróz szívét remegtették meg félelemmel. Az újabb korban Carpenter professor is ily érteklomban nyilatkozott a megérzését, hogy a hajóroncsok ezt a csodás muzumát csakugyan a tengeráramlatok hordhatják össze az Atlanti Océán minden részében, amelyek azután itt végleges pihenésre találnak. Egy másik régi óriási fatörzsekről tesz említést, melyek Brazília fátörzseihez hasonlóak és melyek az Amazoniá felé áramlása sodort ide, de lehet itt valami fatörzsek Hondurás felé, naranc fátok Florida felé, anokák és csokolánroncsoktól Irelá d szigetéről, sőtval mindenfélét tárgyalt, azt, növényt, ami csak az Atlanti Océánba kerül. Nagyon könnyen lehetséges tehát, hogy ennek a tengernek a közepén még csakugyan lehetnek oly hajómaradványok, melyek még

századok előtti időkbeni valók, amely hajók tulajdonosi valamtör büszké hajostak is a spanyol kikötőkből, azután eljutott nyomtalanul A viz nyugodt volta, a viharok hiánya nagyon könnyen elfelejtette azt, hogy ezek a maradványok ma is teljesen épek lehetnek a moszatok tetéjén vannak.

A régi időkben, mikor az Atlanti Océánról még nem voltak oly pontos téreképek, mint mai napság, bizonyára sok hájk kísérlete meg, hogy áthatoljan ezen a területen, amely kísérlet azonban csak vesztét okozta, mert a moszatok sűrű szövvényeiből többé ki nem szabadulhattak. — A Sargasso tenger megmagyarázza, hogy hova tűntek el annyi hajó teljesen nyomtalanul.

Csak a képzelt országába való az a föltéves, hogy itt valaha ezen felszaporodó roncsokból, mikor már azok a tenger feketé elértek, egy új és hatodik világrész keletkezhesek, mert a Challenger expedíció, mely a tenger körül merészeket esz köztli, konstátálta, hogy a tenger mélysége itt mind-nütt több 3 mértöldnél, persze azt nem tudhatjuk, hogy milyen mélységek vannak közvetlenül az uszó moszattenger alatt! Annyi kétségtelen, hogy az elhalt moszatok egy részének folytonosság sulyadnie kell, úyszintén a sulyosabb tárgyakkal is, melyeket a víz árja ide sodort s amely áramlatok megtárolták a szárazföld partjairól. Nincs kétség tehát, hogy az napon mégis keletkezik itt egy szaraz föld — az océanban sok sziget keletkezett ehhez hasonló különös módon — s akkor azután mégis létrejön a hatodik világrész!

fájás szokott sok embernél az ilyen húsok fogyasztása után fellépni anélkül, hogy tudomásukra jöjjön a tulajdonképpeni ok.

A hús ezen ártalmát a sávos főzés sem szünteti meg, noha az elkészítéi hús jara és színre nézve alig vagy éppen nem különbözik az abszolút egészséges sertés hústól.

Hogy hol van a határ, amelyen túl a sertésfűzéses sertések húsa ártalmas a fogyasztóra, azt e helyen megközelítőleg sem lehet megismertetni, mert ez annyira alapos szakismerethez van köve, hogy törvényes intézkedések is csak állatorvos hüszvizsgáló tartanak erre illetékesek bírálóknak. Éppen azért előszerű még a magán fogyasztásra leélt sertés is, ha a ledés valami belső megbetegedés folytán vált szükségessé állatorvosi vizsgálat alá vételét abból a szempontból, vajjon hús és szervei magyáltilanul fogyasztható e el. Ennek másik jó oldala az, hogy ha a hús vizsgáló ragados sertésbetegséggel állítja meg, javaslata hozzá esetleg végre is járja azokat az óvintézkedéseket, amelyeket a betegség terjedésének megállítására alkalmasnak talál.

Az országos hüszvizsgálói körrendelet részletes utasítását ad a sertésfűzéses húsok mikénti elbírálása a névze. Ezen utasítások általában humánusoknak mondhatók és azt előzzák, hogy a sertésfűzés fellelése járó nagy csapások kikegényhitésenek. A rendelet szerint, ha az állat a betegség legkezdetei szorak le, akkor még közértelel, osan megzavarna minesen, mikor még belső szervek sámmi lényegesebb elérést sem mutatnak a rendesé, a hús korlatlan fogyasztása bocsajtható, ami azt jelenti, hogy a tulajdonos ipi rónak is eladhatja állatorvos hüszvizsgáló által ilyennek minősített sertésnek húsát, ha saját háztartásának sok volna.

Ha már a sertés belső szerveit is megtanulja volna a vész, de az elváltozások még annyira enyhék, hogy a szervek (fűde, máj, bél, vesze stb) még jól teljesíthetik az által életben működésük köi, illetve még nem voltak e szervek betegséggel folytán olyan anyagcsere zavarok, melyek az izombanban mergező anyagok felhalmozása hozták volna létre, úgy a sertés hús a magánfogyasztásra felhasználható ugyan, de nyers állapotban szabad forgalomba nem kerülhet, még hatósági szék után sem, amintohogy csak hatósági hüszszekből való kiadásról lehet már eszpan szó. Ezen tilalomnak csak állategészségügyi célja van, mert tapasztalat szerint az ilyen húsok bizonyos körülmények között sertesvesz terjesztői lehetnek.

Tudjuk ugyanis, hogy a hús főzés előtt rendszerint aztátas, vagy legalsóbb lemosás alá jár. Az így nyert véres vizzel minden agyú nélküli szókta az udvarra ledítan, honnan ualánkra is kerülhet és ha a hús sertésfűzéses állattól származott, vele együtt a sertésveszragály nyujka a kultúrálga jut. P díg sok esetben nagy a hajlandóság arra is, hogy az ilyen jó zros vagy véres vízzel kevertet is készítsenek az udvarbeli házak számára, ami csaknem biztos b fertőzést von maga után. Ezért írja elő az országos hüszvizsgálói körrendelet, hogy az ilyen sertés hús csak feltételes közfogyasztásra kerülhet. Feleltet az, hogy elpusztított forgalomba hozatal előtt a húsban rejtőző sertésfűzés ragályát. Ez megőriénk akkor, ha a hús 21 napi leőzész alá jut, vagy ennyi időre legalább 25 százalékos só pőcbe kerül. Más mődjé még a rászaly megsemmisítésének a húsok párolása felté legkörü tulmányozás gőzben, ami mellet a hús 100-120 nyi hőmérsékletnek kitéve; ezt h-lyettesítheti még 2 és félórás főzés is. C-ak ezen eljárások al kalmazása után kerülhetnek a sertésfűzéses húsok közforgalomba, de kizárólag hatósági szék után, hatóság által meg alapított aron és időben.

Szóás, párolás és főzés tehát azok az eljárások, amelyeknek valamelyike a feltételes fogyasztóknak minősített sertésfűzéses hús a hato-ági hüszszekből való ártalmatlan alkalmassá teszi. Ezek közül a szóást kell legáltalánosabban eljárásnak minősíteni, mert a hűben legkevésbé egészségességét idős elő mintegy 15 százalékos és ezen súlyvesztéséget a hús vistaralmának elvonása okozza, míg a párolásnál vagy főzésnél, amellet, hogy egészen 30 százalékos súlyvesztésig is beállhat, ezt a zser és azt adó tápanyagok kivonása is ideérti fel. A szóás tehát nem változtatja meg a hús consistenciáját, sőt azt tiszteltessebbé, szebb színűvé teszi, míg a párolás után egy zsrban és iranyagokban szegény, tehát tápértékben erősen csökent szűrésű fehér hústömög marad vissza, amelynek alig akad vejóje. Ép ezért a párolási mindenütt lehetőleg mellőzök és csak gümőkörös állatoktól (sertésékől) származó húsoknál alkalmaznak, mert it: már csak ez az egyedül alkalmazható eljárás.

Míg Budapeston a hatósági hüszszekből a szóot sertés hús 1 korona 23 fillérrét kerül előadásra, addig a párolt hús ára csak 1 korona, ha a hús előrendű, vőnőben 80 egészen 60 filléresé. Soksz utasít legalább 12 órai főzésnek alá vetett hús tesztőző kőűst is nyar; az ilyen húst a vevő továbbra is eltarthatja, szőhatja, fűszőtheti, amit a párolt hússal megtenni alig lehet.

Ezek az okai annak, hogy a sertésfűzéses sertésékől származó húsok szóati állapotban kerülnek ki a mi hatóság székükből is közfogyasztásba.

Hangetyozom végül, hogy szóás al-csak olyan sertésbúsok kerülőhessenek, amelyekre névze van az előbel, s: a levágás utáni vizsálatólal semmiféle közegészségügyi ragály fel nem merült, tehát fogyasztásra abszolút veszedelm nélküli. Mert ha a levágás elő állat körörelőben súlyosan zavart és belső részöiben olyan mérvő körös elváltozások találattak, amelyek a szervezet anyagcserejét lényegesen megzavarták és így a hús fogyasztását csak aggyavóssá is tessük, úgy az egész állati t: se; elközbás alá jon és legfeljebb csak technikai előkora (szappanfőzés) való felhasználása engedélyezhető.

Kecskemét az állami budgetben.

A helygymiszterí budget.

A kecskeméti m. kir. állami gony mekmenhely 175 ezer 031 korona kiadás előirányzattal szerepel az állami költségvetésben. Ebből az összegből 39 ezer 915 koronát vesznek igénybe a személyi járandóságok; a dologi kiadások összege pedig 135 ezer 116 koronát tesz ki. A mult évi összes kiadások összege 166 ezer 540 koronát tett ki, vagyis 1913. évre a kiadások előirányzata 8 ezer 491 koronával emelkedett.

A helygymiszterium a betegápolási alapból 2 millió 500 ezer koronát irányoz elő vidéki kórházak építésére. Ebből a két és fél millióból nagy rész a kecskeméti állami elmekórház felállítására fog esni.

A földmívelésügyi miniszterí budget.

A földmívelésügyi miniszterium költségelőirányzatban két tételben szerepel Kecskemét. Es pedig: a kecskeméti állami vincellérskóla költségei és a szőlészeti és borászati felügyelő állás fenntartása.

A politikai helyzet.

— A K. L. politikai tud. távirata. —

A delegációnális albizottságok rendre egymásután ülésnek és közülök az osztrák delegáció külügyi albizottságában elhangzott beszédek tájékoztatást nyújtanak afelől, hogy minő véleményekkel vannak az ausztriai különböző pártok a külügyi kérdések felöl és e kérdések intézése felöl. Sőt egyik-másik szónok pikantériákkal szolgál és a külsizák mögé pillant. Sok szó férhet a kritikához és egyáltalán nem helyezelhetők az elleneségek törővűvek, melyek egy-egy beszédben felfedezhetők.

Lényeges azonban, hogy az osztrák delegációnban vannak komoly felszóalások, ott szabadon nyilatkozhatók meg minden vélemény és a jelenlegi helyzetben az osztrák delegáció ragadja magához az életben existenciális érőkű külügyi kérdésekben a hangulatkéltés, a befolyásolás és a kritika szerepét. Mi marad a magyar delegáció?

A magyar delegáció egy törvénytelenül megválasztott bizottság, melyben csak egyetlen pártköz tartozó képviselők foglalhatnak helyet, nevezetesen a munkapártiak, akik a Tisza Lukács-féle alkotmányeszerők sorozatát sok nélkül tarték és a fegyveres erő mögött a látszat törvényhozásban statisztálásokra vállalkoztak, akik képviselik ama "többség", melyre a kormány minden elkövetett atrocitás után hivatkozni szokott és amelyek minden határozatba beleenygott, amikor azt Tisza kihirdette. Ettől a delegációnál külügyi vitál igazán nem lehet várni. Ami felszóalás akad, az vagy megrendelt beszéd, vagy előre bejelentett és jóváhagyott beszéd.

Most látható aztán a maga sivárságában a belpolitikai helyzet egyik következménye: a magyar delegáció sulya, befolyása megszűnt és helyette, miként a parlament helyetti, a kormány abszolútizmusa képviseli nem a formalitást, hanem a korhad állapókat ugyancsak, azanista csoport jellegű társasággal, mint a képviselőház munkapárti értekezletéin.

Ilyen körülmények között igazán különönek teletsik, ha a kormányon még az is fáj, hogy a nem az 6 csoportjához tartozó ellenzékí vezérégenységek, képviselők és politikusok általában külügyi politikával foglalkoznak. Pedig a magyarokat egyszerű. A képviselőházból fegyveres erővel kidobatták az ellenzékét, a delegációnál elzárhatták előle a törvénytelen választásnál (ami lehetlenné tette a részvételt), de a kormány minden erőszaka se elegendő, hogy megakadályozza a lelkiismereti kötelességet teljesítését. Az ellensék alkalmakat, módokat keres arra, hogy véleményét kifejezök.

A képviselőházban nem teheti, a delegációnban nem teheti, a csendőrkordon nem arra való, hogy a kordon előtt az utóán gyűlésnek rendezzenek, de el is zavarnak azokat a fegyveres atak. Hát ami még valahogyan megmaradt a szabadságokból, a hírlap hasábján és gyűléseken igyekszik az ellenzék szóhoz jutni.

Hogy a kormányon ez se kedves, az valószínű. De végre is bármily messzire jutott, odáig még nem érkezett el

Tisztelettel tudatom igen tisztelet megrendelőim és a nagyérdemű községgel, hogy üzletemet a Közgazdasági Bank épületébe helyeztem át, ahol állandóan dús raktárt tartok mindennemű karpizotuz bútorékból. Vas-és ruhabútorok nagy válaiztekbán. Szives partfogást kérve, maradok kiváló tisztelettel:

Ségner Lipót.

gyönyörű sikereinek sorozatában, hogy minden fórumot elpusztítson.

De csak kitartás. Ha így halad, még elérheti az óhajtott célt, hogy nagy némasághoz csak a bizelgők és megalázkodók tak hangja hallatszódik.

A delegációk Bádap-stra hozták a bécsi diplomata világ egy részét. A közös miniszterek a delegációk idejére Budapestot tartanak szállást. Idéreknek a diplomáciai értesítések, jelentések és innen küldik a válaszokat, nyilatkozatokat és ezekben a háborús napokban kétségkivül Budapest felé irányul az érdekeltekkélföld figyelmé. Budapestre, ahol a királyi várakban nepunta hosszú anésközásokat tart az uralkodó a külügyminiszterrel és más közös miniszterekkel. A két állam többi miniszteri másodrendű személyeké degradálódnak. Nők leginkább csak bevégzett elhatározatok juttatnak tudomásukra, ezekből is csak annyit, amennyit feltehetően sütkésnek látnak és akkor, amikor helyesnek látják.

Akad mégis olyan kérdések, ami együttes megbízást igényel. Ilyen a bosnyák vasutak ügye. Ebben a kérdésben ma a miniszterek közös tanácskozás tartanak. Bilinski közös pénzügy miniszter a munkapárti klubban vizet tett és ott is konferált a magyar miniszterekkel.

A finn népiszkolák rövid története.

Körülbelül csak 100 éve annak, hogy a finnnek Oroszország fennhatósága alá tartoznak. Azeelőtt Svédországba voltak beosztva. A svéd hatás még a mai napig is felülb, sőt még most is veszedelmesebb az a nemzeti lényég, mint az orosz. Az oroszok csak annyit, a nyers erővel képesek öket elnyomni, de szellemileg nem. Még Svédország felől egy kifortott, megerőfőtött, tisztult kultúra áramlik be a svédnyelv használatával együtt.

Mikor a finnnek Oroszország hatalma alá kerülték, még nem volt egyetlen finn népiszkola sem, csak svéd. Ekkor ébredtek azután föl, hogy ha ök svédül beszélnék és az oroszokhoz tartoznak, mivel mutatják meg, hogy ök finnek? Erre az időre esik a nemzeti fölébredés kora és kezdődik a finn nyelv fejlesztése és a finn népiszkolák története. Ez pedig ósze van forrva Cynesus Uno nevével.

Nem saundéksom itt egész életterületet elbeszéli, c-upan annyit, amennyi a népiszkolák mai színvonalú állásának megértésére szükséges. Ifjú korában sokat utazott külföldre, különösen Svájcban és Franciaországban. Leökt egész mélyéig átjárta a franciáktól kiindult jelző: Szabadság, egyenlőség, testvérség! Igazi finn lényem, nem elégedtem meg a szavakkal, azt azonnal alkalmazni igyekeztem a gyakorlatban. Ujában igen sokat tapasztalt, sok népet ismert meg, kutatva a külföldi népiszkolák célját és eredményét, mindaddig, míg nem látta erre az egyetlen, az igazi a józan életre alapozott formát Hazatérve irásban és cselekedetben, nyilván hirdette, hogy egy nemzet életének és haladásának egyetlen útja, az egész nemzet öszhangzó fejlesztése. Ennek pedig legfontosabb eszköze az iskola. De ezt az iskolát olyanok kell teremniük, hogy valóban szolgálja a célt. A cél elérésében legnehézebb és legnagyobb horderejű az első lépés — a népiszkola, mely minden irányú haladásnak a megindító ereje. Tehát a népiszkolák kell olyanok lenni, hogy az az élet, a józan, erkölcsös haladó élet célját szolgálja azt a célt,

mely lényegében a világtörémése öta egy és ugyanaz, csak kifejezésében és külső formájában változó. E cél kifejezéséről például nem a ömerget, hanem az egyes embert vette. Hirdette, hogy csak az a egyetlen mutatható fel állandó haladást, ki elmélet, testi világot és testi képességeit öszhangzóan fejleszti. Ha pedig az élet e hármas fejlődést követeli az embertől, szükséges, hogy a népiszkola e hármas fejlődést szolgálja. Mind a népiszkola célja tehát az elméleti és gyakorlati tanítás, lelki neveléssel öszekötve.

Cynesus beszéde teljes megértésére talált — aminet ez mindannyiszor törtéink, ahányszor igaz azó, igaz emberekhez mondatik — és fölépült az első finn népiszkola, azelőtt úgy 60—70 évvel. Azóta rohamosan szaporodók a száruk, az 1908—1909 évben 4347 tanító volt a nép iskolákban alkalmazva. Ezek az iskolák később felszerelt, tanítási módszer, tantergyek változása tekintetében igen különbözik; mind magán viveli a születési időnek külső kívánalmait, de a Cynesus által kitűzött céltől egyik sem tér el. Valamennyi tanít elméleti, gyakorlati és — pi rá a flu és leány gyermekek és tornászok száma és az ismétlés iskolák — és nyelv. Ez u öbbi cél elérésre vágott nines szó 40 nélsőbb osztályok.

A finn népiszkola meg gyermekkorát öli, mert a lé hosszb, mint 50 éves multra tekintik vissza tankezelésüket törvény nélkül, de ezek az első lépések nem igazodók, hanem a lehatározottabb haladást mutatják a kitűzött cél felé. Mert Cynesus megértette az életet, a finnek pedig megértették Cynesusét. Ez az egy körülmény helyezi a finn népiszkolák megteremtését és történetét az öszes Európai népiszkolák története fölé.

Pécsey Blanka tanítóné egy érdekes füzeten kiadta jelentését az 1901—11. évből külföldön (Finnországban, Svédországban, Norvégiaiban, Dániában és Hamburgban) tett tanügyi tanulmány útjáról. Ebből közöljük a következő fejezetet.

Felhívás.

Az alsó- és felsőkerületi függetlenségi pártok a helyi és vidéki testületek küldöttjei zaszlok alatt fognak kivonulni ünnepeles menetben a négyülésre érkező ellenzéki képviselő fogadására. Tisztelettel kérem tehát az Alsókerületi Függetlenségi Párt tagjait, sziveskedjenek **1912. évi november hó 10-én vasárnap délelőtt 9 órára az alsókerületi 48-as kör Coliner-terti helyiségében öszgyülekezni**, hogy a díszszölk alatt mi is mennél nagyobb tömegben vehessünk részt a menetben.

Tisztelettel:

Dr. Iványosi Szabó László
az Alsókerületi Függetlenségi Párt élnöke.

NAPI HIREK.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefon száma: 1. 93.

Naptár: 1912. év, november hó 10., Vasárnap.
Rom. kath.: B. A. öll. Protestáns: Lutter. Marista.
Görög-róms: 1912. év október 28. Ferenc. Jarmella.
5672. év Markhos 80, Ros Khodis — Napszék 6 óra 58 perc. — Napnyugta 4 óra 19 perc. — Napkelet 9 óra 31 perc. — Holdkelet 8 óra 47 perc, reggel. — Holdnyugta 4 óra 50 perc délután. — Előnyugta 10 óra 11 óra 43 perc éjél.

LEJÁRÁS: A kosponi meteorológiai intézet a k: Kezemétre érzéket jelentése szerint a következő idő várható: Váltakozó, hűvös, helyenként csapadék.

— **Személyi hír** Hrvosi József ördemes veterán ör hétéfn városunkba érkezik, hogy felolvasást tartson a Katona Kör hétéfn délutáni Katona-ünnpélyén.

— **Katona-émlékünnepele.** A Katona József Kör rész kegyeltes szó-késához híven Katona József születése napját ünnepli hónap azaz hétéfn délután 5 órakor a városaháza közgyűlési termében a következő értekes programmal: 1. Bánk-bán kora, írta és felolvasása Páthy János rég fögött. tanr. 2. Katona emlékezte, alkalmi öda, írta és szavalja Feszeks Károly postásüz. 3. Szépirodalmi felolvasást tart Hrvosi József vendég, régi ördemes író és a Magyar Szalon szerkesztöje 4. Érkel „Bánk bán” jából a Keserű bordalt éneklő Takács László jöghallgat. zongorán kíséri Csomák Elemér, a refraineket erőíti a rég fögöttmázium ifjúságának válogatott kara Kremán Sámuel karnagy vezetöjele mellett. Vendögek szivesen látnak, belöpség díjjalvan.

— **Hirtelen halál.** Szendrey Gerzsonné, Szendrey Gerzson ögyvéd özvegye ma délelött hirtelen meghalt. Miután hozzá tartözója nines, a hullaházba szállították. A temetéséről a város gondoskodik.

— **A jogászok Katona ünnepele.** A Joghallgatök Egyesülete Kecskemétre ismét öfönn, a Bánk bán habhatatlan irójának emlékére hétéfn, 11 óra délelött fél 11 órakor a sétatéri Katona szobornál emlékünnepelet rendez, melyen a jelenlevök fogják a Homnusz! és a Szózatot énekelni; emlékböszöket mond Sárközi Mihály, szaval Pataki Ferenc.

— **A kereskedelemügyi miniszter Kecskeméthez.** Kecskemét város annak idején felterjesztés intézett a kereskedelemügyi miniszterhoz, melyben kérte, hogy a Budapest—temesvári vonalon is esztoljanak a gyorsvonalakhoz harmadosztályú kocsikat. A miniszter ma leiratot intézett Kecskeméthez, melyben a következök mondja: A Budapest—temesvári vonalon közeledező gyorsvonatok III osztályú kocsikkal való járattása ördökben beadott felterjesztésre közlöm, hogy a Budapest—temesvári vonalon a gyorsvonatokkal III osztályú kocsikkal járatását egyelőre nem rendelém el, mivel jelenleg eme vonatok jelenleg is tulzufova közlekednek. A vonatok terhelést pedig a mai felépítmény mellett növelni nem lehet. A vonatok felépítményük megerősítése és általában a teljesítöképesség fokozása munkában van és amit a munkák végre lesznek hajtva, és az egyéb vonatokon már forgalomban levö III osztályú gyorsvonati kocsikkal szerzendö tapasztalatok tanulságaink figyelembevételével kérelmet öj indultul megfontolás tárgyává teszem. A miniszter helyett: Kálmán s. k. államtikár.

— **A Protestáns Egyesületböl.** A protestáns egyesületben ma délután 5 órakor Szapponas Károly hitoktató lelkész tart szabad előadást a „Nazarénusok” címen.

— **Émlékeztöl.** Ma, vasárnap este 8 órakor lesz az Othón nagymesterem a keceméti vonosságos társulat első kamarazene-estöle. Kérjük a k. közönséget a pontos megjelenésre, mert a műsor egyes számai alatt az újök zárva lesznek. Itt megemlítük, hogy a közönség mindenestül jelenjen, a hol csak a zenei művelődés egyetlen magja gyökert vert. mindönütt a legmelegebb érdeklödés mutatkozik az ezzel iránt s ezt a körülményt egybeveteve azzal a művészi munkával, melyet a társulat produkálni fog, valószínűség szerint az estély minden tekintetben sikerült lesz.

— **Eljegyzés** Gyurkö Erzséket öljegyezte Szöke Kovács Endre Újkecskéröl.

Csokoládé

szaloncukorka 1 kg 2 korona.

és cukorka különlegességek gyári raktára **Egry P. Fülöpnöl** Kecskemét, Kossuth tér. A téli idény alkalmával ajánlja nagy választékú valódi angol, francia és beiföldi teasütemény különlegességeit. Nagy választékú díszdobozok és valódi japán kazettákban. — A közkedvelt Egry-féle legfinomabb bonbonok állandóan kaphatók.

— Jogász estély a Joghallgatók Egyesülete az idén december 14-én a szokottan fényesen fogadással rendezte. A rendezés már most soronyon fáradozik az estély sikerének biztosításán.

— Az első repülő posta az angol postai mint emlitottuk, ezzel az érd kes tervezte foglalkozik. Hogy seropán posta szolgálatot szervez. Leodon és Windsor között. A készülékekkel már annyira előre jutottak hogy már javában fogja a sállítás. Görög király megmozdít, hogy a postájaratok a windsori parkban országkioszagosnak le. A repülőpostára egyelőre főképp a jótékonságot fogja szolgálni és az küldeményeket továbbít, melyek az esztra készül bélyegekkel láttak el. Az angol kulturát módoftel jellemzi, hogy első aktaománál a brit tudomány büszkeségét az Eneypaedia Parantannia új kötetét szállítottták el a repülőgépen, a mérő külön fényképfelvételét is csináltak a logközelebbi pátkótot számára. Ezt a felvételét, — mint egyáltalán minden értékese, aravalló fiktur fiát, — megszerelte a Tolnai Világi-főiskola szerkesztőség. Természetesen azonban, hogy a magyar vonatkozású képek egész tömegét is közölni fogja a huszonnégy kötetes lexikon, amely nem kevesebb, mint tizenhat ezer oldalos és harmincezer szép reprodukcióval fogja megjelteni a magyar közönséget. A legmodernebb és legértékesebb könyvtárnak szerkeszti a Tolnai Világi-főiskola, amelynek gondos kiadóját a világ négy legmagyobb kul urasságában költői szerződést, hogy illetekés hálgyekről kapja a lexikon szövegének és képeinek egy részét, melyek aztán a magyar vonatkozású anyaggal együtt százezer tucat szerkesztőség dolgoz fel Budapest. A Tolnai Világi-főiskola előfizetői egy kötetet három koronára kapnak és ezt a feltöltés lehetőségét az magyarázza meg, hogy az új magyar lexikon körülbelül százezer példányban fog megjelenni. Érdkes, hogy bár csak folyó az december 15-én jelenik meg az első kötet ez a L. xikonból, az érdeklődés már is oly óriási, hogy az új előfizetők tömegesen jelentkeznek, nehegy ettől a pompás kedvezménytől elssennek. Mint értesülünk, nemcsak az előfizetők, hanem a kik számonkelt veszik a Tolnai Világi lapját, azok is hozzájárulnak a munkához.

— **A török beszedtelékről.**
A mostani borzalmis balkáni háború áll doztainak, a fajrokon török nemzet sebzásainak felszegyezése esljából előadást rendezett tegnap a Katona József Kör. A fölvissalásion nem sokan jelentek meg, de azek, akik ott voltak, osztalisan izetésesdel ismerték a magyar szerződéseket. Előszólat Kovács Andor tartott előadást monarchiank balkáni érdekeiről. Aztán Dr. Meszaros Gyula viteltel képeket ki sért előadásban ismertette a török birodalom fővárosát, Konstantinápolyt. Mind két előadás osztalisan sikert aratott.

× **Dísznótoros vacsora**
lesz folyó hó 10-én vasárnap este 8 órákor a B-rezényi utca 12 szám alatti vendégházban. A vacsora: hurka, kolbász, peszonye, pogácsa és fél liter jó bor. Egy teríték ára 2 korona. A vacsorára ezuton is meghívom mely-n tisztelt vendégeimet és ismerőseimet. Tiszt-lettel Králik Pieta.

* **Fililrestély.** A kecskeméti szervezett munkások vasárnap november 10-én fililrestélyt tartanak Beké Imre tánctermében. Belépődíj 60 fillér. Kezdeté 8 órákor.

— Szerecséttelenség a Cognac gyáiban. F. hó 8-án az E. sz. Alföldi Cognac gyár fője, Vardi Ferenc egy éves vasdarab vételétlenségéből a kezére sújtott. Sérülése 10 napon belül gyógyul. Lakásán ápolják. A szerecséttelenség saját vigyázatlanságán folytán történt.

Egy teljesen magános kertész,
azonnali munkát vagy állást keres.
Címe: Meszaros kertész Körösi-u. 42. szám.

— Elmaradó énekpróba. A Protestáns Egyesület elnöksége értesítli mindazon t. hölgyeket és urakat, kik a ref. templomban tartandó orgonahangverseny alkalmával az énekbarabak közreműködnek, hogy a hétfői énekpróba a "Katona Önépíté" miatt elmarad s így oszt. törökön lesz megtartva a szokott helyen és időben.

× **Német Ferkonál** szombaton este fél 8 rakor dísznótoros vacsora lesz, melykor megnyitja a Gazdasági Gimnázium és Gözdölő vára 10. cívet degléjtli, melyre ez uton hívja meg a. é. közönséget, jó ismerősseit és barátait. Egy teríték ára, fél liter jó borral, 2 korona.

— Adományok a török sebesülteknek.
A török sebesültek részére újabbán a következő adományok érkeztek hozzáink: Szalai Ilonka a seméltli iskolai tanuló gyűjtője ivón: Kovács István 10 fill., Szalai J. zsef 10 fill., Varga János 1 kor., Szalai J. zsef 20 fill., óz. Kózi Sándor 20 fill., Micsányi Sándor 20 fill., óz. István 20 fill., Kara Juliska 20 fill., Patkai Páter 20 fill., Vaisz Mór 20 fill., Saller Áron 10 fill., Nagy Rózsi 10 fill., Kovács Juliska 30 fill., óz. Miklós Imre 20 fill., óz. Nagy János 40 fill., óz. Miklós 40 fill., Bata Manyó 10 fill., Kovács Mihály 20 fill., Bodós István és nejje 2 kor., Körös István 2 kor., Marton Marika 30 fill., óz. Nagy György 20 fill., Kövesi Guitáné 26 fill., Gal Mihály 80 fill., Nagy László 10 fill., Pánóvári István 60 fill., Kertész 10 fill., Fuchs Mór 10 fill., N. N. 10 fill., óz. Marton Sándor 80 fill., N. N. 50 fill., óz. Vaci József 2 kor., Marton István 30 fill., óz. Marosi Imre 20 fill., Dákány György 10 fill., Szabo Juliska 60 fill., Luzár Lajosné 60 fill., Licházi István 04 fill., Moré J. zsef 10 fill., Páter Karolin 60 fill., N. N. 06 fill., Király Lídia 40 fill., Hagyasi István 1 kor., Tasz Lóriné 20 fill., Nagy János 1 kor., Lékés Kovács 60 fill., óz. Farkasné 20 fill., Sander József 10 fill., Molnár Mihály 10 fill., Rójnic 40 fill., Deák Mihály 40 fill., Molnár Károly 40 fill., Varga József 20 fill., Goldberger Odón 10 fill., Nagy Mihály 4 fill., Baranyiné 10 fill., N. N. 36 fill., Nagy László 1 kor., N. N. 40 fill., Gömöri László 1 korona, óz. Subányi László 20 fill., N. N. 20 fill., Kucka Mihály 20 fill., Teresi István 80 fill., Boróczi Ferenc 10 fill., Szatmári Lídia 80 fill., óz. L. si Páter 10 fill., Domokos 04 fill., Schlesinger 10 fill., Molnár József 80 fill., Bakó József 08 fill., Lívay Mihály 20 fill., Kiss Maria 10 fill., Kiss Teréz 10 fill., összesen 28 korona 58 fill. — Éddigi gyűjtésünk összege: 510 korona 78 fillér. Felkerjük azokat, akik gyűjtöttek a török sebesültek számára, hogy az összegüket mielőbb hozzáink juttatni sziveskedjenek, mivel az egybegyűjtött összeget elküldjük a budapesti ottomán császári főkonzulnak továbbítás végett.

× **Dísznótoros vacsora**
lesz folyó hó 10-én vasárnap este fél 8 órákor Külle Szabadnag ut 15 szám alatti vendégházban, vacsora: hurka, kolbász, peszonye, tejsza és fél liter jó bor. Egy teríték ára 2 korona, melyre ezuton hívom meg a tisztelt vendégeimet és jóakaratú ismerőseimet.

Tisztellett óz. Szives Mihályné.
— **Káromkodás Gál József Völkretelep** 139 szám alatti lakos folyó hó 6-án a Szabadnag tereen Lugoss István II. tized 306. szám alatti lakos letenkárommal szidalmazott, mert fiat feljelentette, hogy igazolvány nélkül árusít újságot. Feljelentett.

Köszönetnyilvánítás.
Felejtetheten jó férjem, illetve drága jó atyánk halála alkalmából oly szamosan kerestek fel bennünket a rokonnak, jó ismerősök, de különösen a vasuti jóakaratú jóindul megebeszült részvevőkkel, hogy külön-külön nem tudjuk megköszönni. Fogadják tehát ezuton hála köszönetünket.
Kecskemét, 1912. november 9.
Órv. Oltajos Imróné és családja

Dr. Gráber József
ügyvéd
irodáját
Vásári-nagy-utca 221. sz. a.
(Ráiner bádagos házában)
megnyitotta.
Telefon: 271.

— KAC működése 1912-ben. A Kecskeméti Atlétikai Club idei esztendőjében a Club által lejártszott mérkőzések száma jóval alul maradt a tavalynál, mert míg 1911-ben 50 nél több mérkőzés játszott a KAC I. csapata, addig az idén csak 33 izben állt ki a porondra. Ezen 33 mérkőzés közöl meg nyert a KAC 23 mérkőzést, vesztett 4-et, míg 6 mérkőzés eldöntetlen volt. Legnagyobb veseget (4:0 arányban) a Magyar Testgyakorlók Köré teljes első csapatától szenvedte a KAC, legnagyobb győzelem az év elején, akkor negyedszázalékos szor-pív Magyar Társas Kör ellen aratta 12:0 arányban. A jelen 1912-ben eredmények a következők: KAC-Sparta 5:0, KAC-Szegedi AC 4:0, KAC-S. T. C. F. C. 1:0, KAC-F. I. A. 5:0, KAC-ESC 2:2, KAC-UTE I-II. 1:0, KAC-Szabadnag E. S. II:2, KAC-Szegedi Testgyakorlók Kör 3:0, KAC-Nagyvárdi S. C. 9:0. A Solonki MÁV at bajnoki mérkőzésen 6:0 és 1:0 arányban, a Monori Sport Egyesület színtén bajnoki mérkőzésen 2:0 és 4:0 arányban győzte le a KAC első csapata, mely az ideig lejátszott 33 mérkőzésen 131 gólt adott ellenfeleinkre s csak 17-et kapott. A KAC II. 1912-ben 10 szor játszott nyilvánosan, nyolcszor győzött, 1 eldöntetlen volt, 1 szor vesztett a Monori S. E. II. csapata ellen, melyben azonban 4 első csapatbeli játékos volt. Az Űti Sport Egyesület 8:0, a Pannónia T. E. II. 5:4, 0 arányban győzte le. A Kecskeméti Sport Club ellen 0:0 eredményt ért el. A KAC II. adott 43 gólt, kapott 9 gólt. A KAC ifjúsági csapata kétszer játszott nyilvánosan s mindkétszer győzött.

A népgyűlés programja.
A holnapi népgyűlés programját a rendezőség a következőképp állapította meg.
1. A népgyűlés megakalulása. Előnök, jegyzők választása.
2. Előki megnyitó beszéd.
3. A vandág képviselők és küldött ségek beszédei.
4. A határozati javaslatok előterjesztése és indokolása.
5. Záró beszéd.
Az egyesültek, társas körök és fogatok kivonulása a vasúthoz pont fél 10 órákor, a Rikóczy uton történik.
A bevonulás a városba elé a Nagykőrösi utcán és a piactéren megy végbe.
A népgyűlés kezdete fél 11 órákor.
1 órákor társas ebéd a Breviasszállóban.

Köszönetnyilvánítás.
Mindazon szeretett rokonnak, jó barátok, ismerősök, valamint a Gardasági Egyesület tisztelt tagjai, kik felejtetheten forrón szeretett jó férjem, illetve szeretett jó édes apának folyó hó 6. iki végzetése ságán megjelentek, részvevőkkel mérhetetlen nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek és a ravatalra koszorút küldtek, fogadják ezuton fájdalommal szivből jövő köszönetünket.
óz. Beke Kálmáné és gyermekei

Dr. Gyenes Sándor
ügyvédi irodáját
Gáspár Andráz utca 2. szám alatt
(ezelőtt Vásári-nagy-utca 242. sz.)
Gyenes István-féle házban megnyitotta.

Egy iskolás gyermek szerencsétlensége.

Halálos szerencsétlenség történt tegnap a Mária város mellett levő száraz malomban, melynek áldozata egy 10 éves kis fiu.

A borzalmas szerencsétlenségről a következő tudósítást adjuk.

Francia Kis Sándor gazdálkodó árpat ment örletni a Beretvás-fele szőlő mellett levő szárazmalomba. A lovakat F. Kis Sándor 10 éves fia hajtotta. Alig indult meg a malom egy csond gyermek ment oda, akiket F. Kis Sándor azonban elzavart.

Midőn a gazda be ment a malom-házba a gyerekek újra odacsődültek és egymást biztatgattak, hogy ugorjanak föl a kerékre.

A lovakat hajtó kis fiu igyekezett a csintalan gyermekeket elzavarni, azonban ez nem sikerült neki, mert az egyik gyermek a 10 éves Diószegi Gábor felugrott a kerékre.

Borzalmas pillanat következett ezután.

A kerék fordult és a kis Diószegi gyerek egy két pillanat alatt az orsó közelébe került.

A többi gyermek kilafozott Diószeginek, hogy ugorjan le a kerékről, azonban a gyermek ezt vagy nem hallotta, vagy pedig a ruhája megakadt a kerék fogáiban.

Egy borzalmas velőtrazo sikoly következett aztán és a szerencsétlen gyermek az orsó és kerék közé került, amelyek a boldogtalan fiu testét teljesen összeronsolták.

Diószegi Gábor nyomban meghalt. A rendőrség azonnal értesített tek a halálos szerencsétlenségről és a rendőrség rögtön a helyszínen termet megindítva a vizsgálatot, hogy kit terhel a szerencsétlenség miatt a felelősség.

Anyakönyvi kivonat

— 1912. nov. 9. —

Születések: Nagy Terézia ref., Pogány Eszter ref., Bakó Maria rk., Szijarto Maria rk.

Halalozások: Varga Mihály ref. 71 éves, Kirsch Erzsébet ref. 81 éves, Patényi László rk. 2 hónapos

Kihirdetettek: P. reg. Pal rk. R. Tót Teréz rk., Salai Pal rk., Posin Verona rk., Nagy László rk. Harati Julanna rk., Ivicz Janos rk., Ferkes Judanna rk., Zevada Lajos rk., Markó Anna rk.

Hazaságot kötöttek: Varga Imre rk. Tóth Anna rk., Tatar Mihály ref. Kovács Maria ref.

Hirdetmény.

6834

Közhírre tétetik, hogy az ágasegyházi nád árverése f. évi november hó 18-án reggel 9 órakor fog a helyszínen megtartatni.

Vételár azonnal fizetendő.

Kecskeméten, 1912. évi nov. hó 6.

Gazdasági osztály.

Eladó tanyásbirtok.

Úrretn, Héjas József szomszédságában levő 30 hold földbirtok szőlős kerttel és jó karban levő gazdasági épületekkel, eladó; értekezni lehet Szabó János tulajdonossal a Körösi-közön. 6810

Szöngázmérgezés.

Egy öreg házaspár szerencsétlensége

Csáki Ferenc és felesége Magyar-utca 41. szám alatti lakosok tegnap este lefekvés előtt jól befűtötték kályhájukat.

Hogy a meleg ne menjen el egy kettőre Csákiné a kályha csövet betömte.

Ezután lefeküdt az öreg házaspár.

A kályhából aztán lassanként ömle ni kezdett a szöng és fújtatóig leplelvi bevonta a szerencsétlen házaspár.

Csákiné szerencsére egyszer csak felriadt hatalmas álmából és az ajtó felé vészergott, ahol összeesett.

Kiáltani akart, azonban ez nem sikerült. Végso erejét összeszedve egy keze ügyébe eső lapáttal döngtetni kezdte az ajtót.

Ezt meghallották a házbeliek és a szerencsétlenek segítségére siettek. Feinyitották az ablakot és ért-sítotték a rendőrséget, honnan először Nagy Pal egészségügyi őr ment ki a helyszíre és dicséretes buzgalommal látott a mentéshez.

Csákinét sikerült hamarosan esz méltre téríteni.

Csáki Ferenc még mindig eszméletlen állapotban van, azonban az élet már kezd vissza térni a tagjaiba.

A szerencsétlen házaspár íránt nagy a részvét.

Jó háziételek kaphatók

Losonczy utca 5. szám alatt, Vida Józsefné házában ~~123~~ ottani étkezőre vagy kihordásra. 6849

Iszapolnyos vizítképek 30 százalékos engedménnyel készülnek Merkadó és Kemény fényképezésnél, N-körösi utca 18.

Éledő kerítés.

Citrom szigeten, Béla-utca 6. szám alatt egy jó karban levő kerítés — építkezés miatt — azonnal eladó; értekezhetni ugyanott vagy Balog Lajos kantinosnál, a Rudolf-laktaniyában. 6855

Állást keres.

Jó megjelenésű nő, ki a gazdaság és házvezetés minden ágazatában jártas, gazdasszonyi állást keres. Cím: Zsinór-utca 52, 54. szám.

Cím: Zsinór-utca 52, 54. szám.

Kádár-műhelyemet

Csongradi utca 5. szám, Kias Mihály háza, a Rákóczi Szikvizgárj mellé, helyeztem át, ahol készítek mindenféle kádár-munkákat gyorsan és jól, a legolcsóbb árakon. Szives pártfogás kérve, vagyok tisztelettel.

Pataky L. szlő kádár-mester.

AKI kellemes ízű the-árumot akar, **Gonda** útlethe, a városi bérpalotába menjen, ahol literenkint **1 k. 60 fillérért** kitűnő rumot kap. **Angol** keverékét már literenkint **1 k. 80 fillérért**

levő, két szobát fűtő Meidinger kályha és egy gyermek vasgály olcsón eladó IV. tized, Árok utca 7. ujj sz.

Szabó-egéd 6811

heti munkát kap Haj gosz Iv n n. Sziget-utca 6. sz.

1922/vgh. 1912. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulról kiküldött bírósági végrehajtó ezenal közlésteli, hogy a megveszeli kir. jászabir-számk 1912. évi Sp. III. 286/2 számú végzésével dr. János Frigyes megyesi ügyvéd által képviselt Korros István és fia egy félreter részre alperes ellen 425 kor. 23 fl. kövteleit és jár. erejű elrendelt közigéleti végretogatva folytatott eljáratás és 1410 koronára becsült ingóságokra az 1912. V. 1729/1 jászabir-számu végzéssel az árvetés amentesen, annyit összes felügglőhatók részre is, amennyiben azok törvényes szatjogokat nem tartanak volna, Keskenmeten alperes útleiben Szabadsgy 4. sz. hában leendő megtartásra határidő 1912. évi november hó 14 napján é. 9 óráigra tüzetik ki, mikor a bíróság végrehajtó bolti bevezetés, cipezés kötelek, vas pöntar és egyéb ingóságok a legutóbb ígérnek készpénztelen melletti, szükség esetén becsoron által is elfognak adatni.

Felvitathatók mindazok, kik az élvérzésben ingóságok vételéből a végrehajtató követelését megadó közigéletiség tartanak jogot, amennyiben részükre foglialások korábban eszkoztölhető volna és az végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elcsőbbégi bejelentéseiket az árvetés megkezdésig alulról kiküldöttel vagy írásban becsúti, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

Kelt Kecskeméten, 1912. évi október hó 31.

ELEK JÓZSEF kir. bír. végrehajtó.

Eladó ház.

Forgalmas helyen levő ház, melyben van rég idő óta egy vendéglő, fűszérüzet, két szoba, konyha, speiz, száz hektóra sinezett pince, külön nagy raktár, mely fa, a szén-és mészkereskedésnek kiválóan alkalmas, mivel két utcára szögöl, — további van jó ivóvízű kú: 161 négyzetölgyülmőösös szőlő, mely nagy mulató kertelhiszennek kiválóan alkalmas. **Eladó;** értekezhetni V. kerület, B.beretváy utca 6. sz. alatt. 6871

Erdőrésztel árverezés.

Folyó hó 19 én reggel 8 órakor „Ballocszeg”-ben, halasi út mentén, a 10. kilométer mel levő ugyanis Fehér-tó erdőmel rész kezdetet az 1912. évre eső evi vágástér részletekre osztott, nyilvános árverésen való eladása.

Folytatólag lesz árverezve az Aranyi Péter mezőőr melletti kettő erdőrésztel is.

Az eladandó erdőrészteltek fatömeg nagyrészt szőlőokárokak alkalmas akác és talicska gyártásra való nyarfa törzsekűl áll.

Összejövettel halasi úton a külső útkaparához előtt.

F. hó 21-én reggel 8 órakor pedig „Sikra” nevű erdő il-ik vágás sorozatában lesz erdőrésztel árverezés. Fanem áll akác és nyarol.

Összejövettel: »Kapás-erdő» (Bibicián).

Bővebb felvilágosítást az erdőhiva talban lehet becszerézni.

K. cskemet, 1912. november 8. án.

6845 Gazdasági osztály.

Egy j-forgalmú

fűszer s vegyesáru kereskedés

koros mai joggal, az összes engedélyekkel együtt, legforgalmasabb fő-utcán jövevőkörel — más vállalat miatt — azonnal eladó és átvehető; értekezni lehet

Bencsi Anta úrral,

Munkásbiztosító pénztárban 6847

Kot hold föld, szőlő, gyümölcsös, több barackfával beültetve, Nagykörösi úton, egy kilométer a város tól, egészben vagy részlet kben eladó. **Juhász Sándor** Nagykörösi utca 44.

Eladó telek

6295

Csongrádi és Temető-utca sarkán, 14 méter fronttal a Csongrádi-nagy-utca hossza végig, a jelenlegi udvar hosszán szép erős, lakásnak átalakítható épületek vannak rajta; értekezhetni Obál Ferenc ével. Kiatétény (Pestmegye)

Nincs több **gyomororfajás!**
A szabadalmazott

Kakukfű keserű

(elix. fum. off.) házi szer

néhány napi használat után teljesen megszűnteti a makacs ötványtalanságot, hányingert gyomor idegességet, hasmenést és mindenemű gyomororfajást. **Egy üveg ára 80 fillér.** Forráktár: Török József gyógyszertára Budapest. — Kecskeméten egyedül kapható: **Hornyák Ferenc** "Angyal" drogeriájában, Nagy kőrosi utca.

Dohány nagyzöldével szemben. Óvókedvünk az étkezéskor. Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon elix. fumar. off. védjegyrajta van

Bogovics József
gyorsmelegítő,
cserépkályha készítő
Kecskeméten
Károly utca 2 (saját háza)

Készít: mindenemű cserépkályhát, takaréktűzhelyeket és majolika építtetést.

Hizlaló-telepen kiadó

körülbelül 300 □-öl telek, rajta négy rendbeli lakás, mely áll 4 szoba, 3 konyha és 2 kamrából, esetleg **eladó.** Szarkás an. Kiss László áttellenében 5 hold szőlőnek kiválóan alkalmas föld-birtok **eladó.** Urreten, 40 hold föld-birtok, rajta nyaraló, lakással és gazdasági tanyával és 18 hold szőlőbirtokkal **eladó;** értekezhetni **Héjjas József** úrnál, (Kőrösi-utca 46. sz. a.) 6362

Eladó ház, szőlő és föld.

Eladó a Jeney örökösök tulajdonát képező VI. tized, 67. számú ház; Mária hegyben, az Orsz. tanítói Arvház szomszédságában levő szőlő; továbbá Ballozásg-ben, Murakózy Pál és Szabó László szomszédságában levő mintegy 17 hold szántóföld; értekezhetni **Jeney Lajos** jogszágorólval Rakóczi út 5., dr. Stejskál Ottó ügyvédi irodájában vagy VI. tized, 67. szám alatt. 6346

Eladó ház

VII. tized, Hajagos utca 5., (régii Tölessér utca 213.) sz. ház **eladó;** értekezhetni ugyanott **BIMBÓ PÁL** tulajdonossal. 6306

Eladó úrilakás.

IV. kerület, Óz-utca 2. sz. alatti ujonnan épült házban, egy úrilakás, mely áll 2 szoba, konyha, speiz, pince és üvegzett folyosóból, **azonnal kiadó;** értekezhetni ugyanott a tulajdonossal. 6306

Egy ügyes varrónó

készítes és teljes ellátással azonnal belépésre kerestetik. — **Cím: ifj. VEISZ LASZLÓ** divat-kereskedőnél meg tudható. 6383

Eladó föld.

Pusztaborbáson, Sente Varga Sándor szomszédságában levő 21 és fel hold szántóföld, rajta levő jó cserepes tanyaépületekkel, kedvező föltételekkel, **eladó;** értekezni lehet a tulajdonossal IV. kerület, Talfái utca 8. új szám alatt. 6498

Barackfa eladás.

Ifj. Dömötör Pálnak ballószög-állomás melletti birtokán több ezer darab ültetni való **barackfa van eladó őszi ültetésre.** I. rendű darabja 60 fill, II. rendű 40 fill., kiváló erős példányok és rózsabarak elsőrendű darabonként 80 fillér; értekezni lehet ifj. Dömötör Pállal Erkel-utca 1. szám alatt. 6558

Ingyen háztel. et adok;

200 □-öset, az úrréti szőlőbirtokom szomszédságában azon mezei munkásoknak, kik kötelezik magukat arra, hogy azon egy év alatt saját részükre lakást építenek. A lakás építéséhez szükséges anyagok beszerzéséhez kölcsönt nyújtok a telekre leendő bekebelezése mellett, 5—10 évi törlesztésre.

Bővebb felvilágosítást adok vasárnapi napokon a lakásomon; (régii V. tized, Vadász-utca 56., Zöldkert-utca 57. szám), újabb IV. kerület, Bocsday-utca 20. és Mikes-utca 6. számú sarokháznál. **Hankovszky Zsigmond** szőlőbirtokos. 6373

Eladó ház.

VII. kerület, Kossuth város, Ilona-utca (régii Retek-utca) 3 számú ház, mely két utcára szolgál építkezésre alkalmas, **eladó;** értekezhetni ugyanott a tulajdonos özv. Sárközy Imrénével. 6578

Berbe kiadó Orgoványon.

A község háza mellett, a gőzmalomnak átellenében levő ház, mely áll 2 szoba, konyha, speiz, kamra, 4 lóra istálló, kocsiház és szivattyús kútból, jól bekerített udvarral, — üzlethelyiségnek kiválóan alkalmas, **berbe kiadó**, esetleg **eladó;** értekezhetni ugyanott **Virg István** tulajdonossal. 6595

Vacsi-köz I. számú birtok egészben vagy részletekben **eladó.** — Értekezhetni szentkirályi Tóth Márton ügyvéddel Klapka-utca 8. szám.

Figyelem!

Van szerencsém a t. község b. figyelemmel felhívni **liszt- és termény-üzlettemre.** Hol csakis elsőrendű **kikindal és zombolyai lisztek,** azokivül állandó nagy raktraktartok **kukorica, árpa, zab, korpa,** naponta friss **kukorica- és árpadarabóli, a legolcsóbb naplárban** pontosan lesznek kizsoltgálva. **Kivánatra házhoz szállítva.** Szíves pártfogást kérve, vagyok tisztelttel:

Radó József,

Gazdsági-üzlet a központi Hakerházban

Eladó földbirtok.

Galamboi-dűlőben 15 nagyhöld-igjobb föld, szép épületekkel, kuttal **eladó;** értekezhetni özv. Pethőnével, Burga utca 18. szám alatt. 6400

Artezi borviz!

Félszázadról hozott tiszta **artezii vizből** gyártott, szénával telített **borviz** kapható fél literenként 8 fillérért házhoz szállítva, **KOVÁCS-féle artezii szikvizgyárban.** VII. ker., Kossuth város, Zöldfa-utca 2 szám alatt. Telefonszám: 182 5208

A tisztelt vendéglős és koresmáros uraknak ajánljuk ez évi terméssű kitűnő jó, tisztán kezelt borainkat a legolcsóbb árakon.

KECSKEMÉTI BORTERMELŐK ELSŐ PINCESZÖVETKEZETE.

KELLMERMANN BERNAT

Electrotechnikai és Galvanoplasztikai iparműhelyei Kecskeméten, Lutheránus bérplótva-udvarában.

Több aranyéremmel kitüntetve. Telefonszám 67. Villamos motorok gyári raktára

Tisztelttel tudatom, hogy egy modern galvanoplasztikai iparműhelyt rendeztem be, mely lehetővé teszi, hogy a fémárakok, ipari műrész a legkülönbözőbb anyagokkal és fényerővel kerüljenek forgalomba. Elváltak különféle műanyagok, acélok, kádok, orvosi műszerek, evőeszközök, cellárok stb. ezüstözését, nikkellezését, oxidálását, vöröszes, sárgászöld stb. színekre való galvanizálását. **Cellárok gyári áron és raktáron.** Villanyvilágítási berendezések rendkívül olcsó áron eszközöltetnek!

